

Súd: Krajský súd Košice
Spisová značka: 2CoCsp/4/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 0021203461
Dátum vydania rozhodnutia: 11. 01. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Oľga Mičietová
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2024:0021203461.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Košiciach v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Oľgy Mičietovej a sudkýň JUDr. Anny Slovinskej a JUDr. Zuzany Matyiovej v spore žalobkyne PROFI CREDIT Slovakia, s.r.o., so sídlom v Bratislave - Staré Mesto, Pribinova 25, IČO: 35 792 752, zast. JUDr. Pavlom Pospechom, advokátom, so sídlom v Senci, Lichnerova 23, IČO: 51 474 786 proti žalovanému A. B. C., nar. XX.X.XXXX, bytom v D. E. F. XXX, zast. Advokátskou kanceláriou JUDr. Peter Rybár, s.r.o., Kuzmányho 29, Košice, IČO: 47 234 466, o zaplatenie 1.491,60 eura s príslušenstvom, o odvolaní žalobkyne proti rozsudku Okresného súdu Michalovce sp. zn. 5Csp/101/2021-162 z 3. októbra 2022

rozhodol:

P o t v r d z u j e rozsudok v napadnutom zamietavom výroku II. a vo výroku III. o trovách konania.

Žalovanému p r i z n á v a proti žalobkyni náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Michalovce (ďalej len „súd prvej inštancie“ alebo „súd“) napadnutým rozsudkom zastavil konanie v rozsahu zmluvnej pokuty a náhrady nákladov spojených s mimosúdnym vymáhaním a v rozsahu sumy 151,36 eura z dôvodu vykonaných úhrad po podaní žaloby (výrok I.), žalobu v prevyšujúcej časti zamietol (výrok II.) a žalovanému priznal nárok na náhradu trov konania rozsahu 100 %, o výške ktorých rozhodne po právoplatnosti rozsudku (výrok III.).

2. Rozhodol tak o žalobe, ktorou sa žalobkyňa domáhala voči žalovanému zaplatenia 1.491,60 eura s príslušenstvom skutkovo dôvodiac, že 6.3.2018 uzatvorila so žalovaným zmluvu o spotrebiteľskom úvere č. 8500210413, na základe ktorej mu poskytla úver 3.000,- eur, ktorý sa žalovaný zaviazal splatiť spolu s dohodnutým úrokom v 60 mesačných splátkach po 75,68 eura v termínoch splatnosti podľa dohodnutého splátkového kalendára. Celkovo sa žalovaný zaviazal zaplatiť 4.540,80 eura. Vzhľadom na omeškanie žalovaného s úhradou splátky č. 5 o viac ako tri mesiace, a to napriek predchádzajúcemu upozorneniu na uplatnenie práva veriteľa podľa § 565 Občianskeho zákonníka, došlo k uplatneniu tzv. straty výhody splátok s tým že Oznámenie o zosplatnení pohľadávky v zmysle § 565 a § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka bolo žalovanému doručené 9.11.2018. Celková dlžná suma predstavovala súčet neuhradených zosplatnených splátok úveru a dosiahla žalovanú sumu 1.491,60 eura, žalobkyňa si uplatnila aj nárok na úroky z omeškania z dlžnej sumy od 25.11.2018. Ku dňu podania návrhu uhradil žalovaný žalobkyni celkom 3.211,20 eura.

Žalovaný voči nároku namietal, že žalobkyňa nemá nárok na žiadne plnenie nad rámec istiny poskytnutého úveru, nakoľko predmetnú zmluvu je nutné považovať za neplatnú a poskytnutý úver za bezúročný a bez poplatkov a vzniesol aj námietku premlčania.

Súd prvej inštancie vykonal dokazovanie oboznamením sa so žiadosťou žalovaného žalobkyni o poskytnutie spotrebiteľského úveru, úverovou zmluvou a dodatkom k zmluve o spotrebiteľskom úvere uzavretými medzi žalobkyňou ako veriteľkou a žalovaným ako dlžníkom, všetky písomnosti z toho istého

dňa 28.2.2018, splátkovým kalendárom k zmluve, výpisom z účtu o poskytnutí sumy 3.000,- eur na účet žalovaného, prihláškou žalovaného do poistenia z 28.2.2018, oznámením žalobkyne žalovanému o zosplatnení úveru zo 14.10.2018, doručenkou a pokusom žalobkyne o zmier z 10.12.2018 a ustálil skutkový stav, ktorý právne posúdil podľa ustanovení § 39, § 40 ods. 1, § 52 ods. 3, 4, § 53 ods. 1, 5 a 9, § 54 ods. 1, 2, 3, § 101, § 103, § 107 ods. 1, 2, 3 Občianskeho zákonníka, ktoré citoval ako i podľa ustanovení zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch.

Dospel k záveru, pokiaľ sa týkalo uzavretia spotrebiteľskej zmluvy, že zmluva s poukazom na § 40 ods. 1 a § 40 ods. 3 Občianskeho zákonníka v spojení s § 9 ods. 1 zák. č. 129/2010 Z.z. nebola uzavretá platne, nakoľko je v nej uvedené, že ju za žalobkyňu uzavrela na základe plnej moci - poverenia G. H., zamestnankyňa žalobkyne ako veriteľa, pričom k zmluve nebola pripojená plná moc, nebol ani uvedený dátum udelenia plnomocenstva a ani nebol odkaz na toto plnomocenstvo, ktoré malo byť nejakým spôsobom preukázané. Súd uvedené vyhodnotil ako absenciu oprávnenia na podpis predmetnej úverovej zmluvy na strane veriteľa a konštatoval, že zmluva nebola uzavretá platne, resp. že nebola uzatvorená písomne, a preto je zmluva absolútne neplatným právnym úkonom. Zastal názor, že absencia plnej moci na podpísanie zmluvy robí zmluvu neplatnou.

Súd mal za preukázané, že žalobkyňa poskytla žalovanému 3.000,- eur, a to výpisom z účtu v ČSOB zo 6.3.2018, kedy túto sumu poukázala na účet žalovaného.

V súvislosti s tvrdením žalovaného, že zmluva je bezúročná a bez poplatkov, nakoľko žalobkyňa porušila § 7 zák. č. 129/2010 Z.z. a to neposúdila riadne schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver, súd sa s týmto názorom žalovaného nestotožnil. Dospel k záveru, že žalobkyňou boli splnené všetky zákonné podmienky, na základe ktorých dospela k záveru, že žalovaný je schopný predmetný úver splácať pri svojich vtedajších príjmoch.

Čo sa týka zosplatnenia úveru, súd sa nestotožnil so žalobkyňou v jej názore, že k zosplatneniu úveru došlo v súlade s § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka, označil toto tvrdenie žalobkyne za nepravdivé. Žalobkyňa spolu so žalobným návrhom predložila list zo 14.10.2018 adresovaný žalovanému, označený ako oznámenie o zosplatnení. Zo samotného textu tohto listu však nevyplýva, že sa jednalo o oznámenie o zosplatnení úveru, vyplýva z neho len upozornenie žalobkyne, že žalovaný je v omeškaní s úhradou splátok 5, 6, 7 a suma omeškaných splátok predstavuje 308,04 eura. Súd tento list zo 14.10.2018 považoval za upozornenie spotrebiteľa na možnosť uplatnenia si práva veriteľa na zosplatnenia úveru, avšak dospel k záveru o absencii splnenia ďalšej hmotnoprávnej podmienky, a to samotného zosplatnenia úveru, ktoré žalobkyňa nepreukázala. Uzavrel, že zo strany žalobkyne teda nedošlo k zosplatneniu úveru zákonným spôsobom v zmysle § 565 Občianskeho zákonníka v spojení s § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka.

Čo sa týka vznesenej námietky premlčania a to z dvoch dôvodov, jednak na základe tvrdenia, že predmetná zmluva je absolútne neplatným právnym úkonom a preto vzhľadom na jej neplatnosť sa javí uplatnený nárok ako nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia, a teda pri poskytnutí úveru žalovanému 6.3.2018, trojročná objektívna premlčacia lehota (§ 107 ods. 1, § 107 ods. 2 Občianskeho zákonníka) začala plynúť 7.3.2018 a uplynula 7.3.2021, pričom žaloba bola podaná na súd 4.8.2021, teda po uplynutí tejto trojročnej premlčacej doby, súd si toto tvrdenie žalovaného, vzhľadom na prijatie záveru, že úverová zmluva nebola uzavretá platne, osvojil. Pokiaľ išlo o ďalší dôvod premlčania nároku, ktorý žalovaný tvrdil, a to vzhľadom na zosplatnenie úveru, toto tvrdenie žalovaného si súd neosvojil. Nestotožnil sa s názorom žalovaného, že k zosplatneniu úveru by malo dôjsť už v dôsledku nezaplatenia štvrtej splátky splatnej 1.7.2018. Zákon priznáva výlučne dodávateľovi právo rozhodnúť sa, či pristúpi vôbec k zosplatneniu úveru a pre ktorú neuhradenú splátku k zosplatneniu pristúpi. Tvrdenie žalovaného, že k tomu má dôjsť zo zákona odo dňa splatnosti splátky, ktorá prvá nebola žalovaným uhradená, nemá oporu v zákone. Aj vzhľadom na vyššieuvedené súd mal za to, že v danom prípade sa premlčuje každá jedna úverová splátka osobitne, nakoľko zo strany žalobkyne nedošlo k platnému zosplatneniu úveru. Súd dospel tiež k záveru, že daná spotrebiteľská zmluva je bezúročná a bez poplatkov a to vzhľadom na nesprávny výpočet ročnej percentuálnej miery nákladov, keďže v zmluve bol uvedený údaj o ročnej percentuálnej miere nákladov 19,13 %, pričom správny výpočet je 19,97 %. Okrem toho, vzhľadom na to, že súd dospel k záveru o nutnosti, resp. povinnosti do výšky úverových splátok zahrnúť aj splátky poisťného, pretože poistenie schopnosti splácať úver nebolo dobrovoľné, v dôsledku čoho potom celková suma, ktorú mal žalovaný uhradiť žalobkyňi by nepredstavovala 4.540,80 eura, ale 6.160,80 eura, výška RPMN by bola 40,43 %.

Súd však uzavrel, že predmetná úverová zmluva je neplatná a poskytnutím sumy 3.000,- eur vzniklo žalovanému bezdôvodné obohatenie a to konkrétne 6.3.2018. Súd si osvojil názor žalovaného, že od tohto dátumu je potrebné počítať trojročnú premlčaciu dobu na vydanie bezdôvodného obohatenia,

ktorá uplynula 7.3.2021, pričom žaloba bola doručená súdu 4.8.2021, teda po jej uplynutí. Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti súd žalobu výrokom II. zamietol.

O trovách konania súd rozhodol podľa § 255 ods. 1 CSP tak, že priznal ich náhradu v celom rozsahu úspešnému žalovanému

Okrem toho súd pripustil čiastočné späťvzatie žaloby podľa § 145 ods. 1 CSP a výrokom I. zastavil konanie v rozsahu zmluvnej pokuty a náhrady nákladov spojených s mimosúdnym vymáhaním, ako i v časti o 151,36 eura z dôvodu vykonaných úhrad po podaní žaloby.

3. Proti výrokom II. a III. rozsudku v zákonom stanovenej lehote podala odvolanie žalobkyňa domáhajúca sa, aby odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie zmenil tak, že žalovanému uloží povinnosť zaplatiť jej sumu 1.340,24 eura s príslušenstvom a prizná jej náhradu trov odvolacieho konania. Uplatnila odvolacie dôvody podľa § 365 ods. 1 písm. d/, f/ a h/ CSP.

Namietla závery súdu o tom, že zmluva o spotrebiteľskom úvere č. 8500210413 je neplatným právnym úkonom, lebo nebola uzavretá oprávnenou osobou z jej strany. V prílohe odvolania predložila poverenie pre G. H. oprávňujúce ju podpisovať a uzatvárať zmluvy v mene žalobkyne.

Uviedla, že dôvody, pre ktoré poisťenie nie je súčasťou celkových nákladov spojených s úverom, vyplývajú z toho, že poisťenie je dobrovoľné a nie je podmienkou na to, aby klient úver získal. V prvom rade poukázala na prihlášku do poisťenia, ktorú žalovaný podpísal 28.2.2018 a už z priamo z jej textu vyplýva, že poskytovateľ úveru – žalovaný (zrejme správne „žalobkyňa“ – poznámka odvolacieho súdu) – nevyžaduje poisťenie schopnosti splácať úver ako podmienku pre uzavretie zmluvy o úvere, jej plnenie a poskytnutie úveru. Obsah prihlášky do poisťenia je potrebné chápať komplexne, keďže obsahuje skutočnosti dôležité pre samotný vznik poisťenia. Nie sú to len ustanovenia upravujúce vyhlásenia o veku, zdravotnom stave a pod., ale je to komplexný dokument. Je z jeho textu zrejmé, že žalobca (zrejme správne „žalovaný“ – poznámka odvolacieho súdu) pristúpil do poisťenia uzavretého na základe rámcovej zmluvy medzi spoločnosťou PROFI CREDIT Slovakia, s.r.o. a poisťovňou. Následne je dôležitý aj obsah zmluvy, z ktorého vyplýva, že poisťenie nie je nutné pre získanie úveru. Klient môže kedykoľvek žiadať o zrušenie poisťenia.

Žalobkyňa namietla tvrdenia týkajúce sa nesprávneho výpočtu RPMN z jej strany. Ohľadom výšky ročnej percentuálnej miery nákladov úveru uviedla, že určenie hodnoty RPMN bolo stanovené v súlade so zákonom č. 129/2010 Z.z. (§ 2 písm. g/) a predstavuje celkové náklady spotrebiteľa spojené so spotrebiteľským úverom, vyjadrené ako ročné percento z celkovej výšky spotrebiteľského úveru podľa § 19 uvedeného zákona. Žalobkyňa preto správne postupovala pri stanovení hodnoty RPMN, na preukázanie čoho predložila v prílohe rozpis vzorca určeného na výpočet RPMN.

Za podstatnú skutočnosť, spôsobujúcu nepreskúmateľnosť napádaného rozsudku o zamietnutí žaloby považovala to, že napádaný rozsudok neobsahuje žiaden dôvod pre takéto rozhodnutie. V bode 40. odôvodnenia poukázal súd na závery o tom, že nemalo dôjsť k zosplatneniu úveru, lebo oznámenie zo dňa 14.10.2018 má byť neplatné zosplatnenie úveru. To ale ešte nevysvetľuje dôvody pre zamietnutie žaloby, pretože splatnosť poslednej splátky mala byť podľa splátkového kalendára dňa 1.3.2023. Rozsudok bol vyhlásený 3.10.2022 a teda v čase vyhlásenia rozsudku by ešte všetky splátky neboli ani splatnými.

Žalobkyňa ďalej tvrdila, že súd prvej inštancie nesprávne postupoval pri výklade § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka, a toto ustanovenie aplikoval nesprávne na okolnosti prípadu. V konaní bolo preukázané, že žalovaný bol upozornený na možnosť zosplatnenia v lehote viac ako 15 dní – išlo o výzvu/upozornenie z 29.11.2020. Z textu upozornenia vyplýva, aké je omeškanie – 74 dní, čo spĺňa zákonnú požiadavku. Tvrdila, že súd v odôvodnení uvádza, že ustanovenie § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka má vyžadovať dva úkony – upozornenie a oznámenie o zosplatnení. Takýto záver nemá oporu v zákone, pretože z citovaného ustanovenia vyplýva len požiadavka písomne informovať o uplatnení práva podľa § 565 Občianskeho zákonníka. Vzhľadom na uvedené namietla správnosť záveru súdu o premlčaní nároku, ako to uviedol súd v bode 41. odôvodnenia.

Žalobkyňa tvrdila, že po doručení odporu žalovaného spolu s výzvou súdu, aby sa k nemu vyjadrila, doručila súdu vyjadrenie z 13.12.2021, ktorého prílohou bolo aj poverenie zamestnankyne na uzatváranie úverových zmlúv s klientami.

4. Žalovaný vo vyjadrení k odvolaniu označil napadnuté rozhodnutie za vecne správne. Trval na tom, že zmluva o spotrebiteľskom úvere je absolútne neplatný právny úkon a žalobkyňa v konaní nepreukázala opak. Pokiaľ žalobkyňa v podanom odvolaní poukazovala na poverenie, ktoré malo byť údajne G. H. udelené na uzatváranie zmlúv o spotrebiteľských úveroch, žiaden takýto dokument nebol súčasťou zmluvnej dokumentácie predloženej žalovanému, nebol ani súčasťou podanej žaloby (návrhu na vydanie

platobného rozkazu) a nebol ani súčasťou vyjadrenia, ktoré žalobkyňa adresovala súdu prvej inštancie dňa 13.12.2021, na ktoré poukázala vo svojom odvolaní. Tvrdenie žalobkyne, že tomu tak bolo, že plnomocenstvo predložila spolu s vyjadrením z 13.12.2021 označil za zavádzajúce a účelové, viediac, že predloženie plnomocenstva v odvolacom konaní môže mať za následok jeho odmietnutie z dôvodov podľa § 153, § 154 a § 366 CCP, nakoľko ide o neprípustné novoty v odvolacom konaní, keďže žalobkyni nič nebránilo predložiť túto listinu už v konaní na prvom stupni a pred rozhodnutím vo veci samej. Zopakoval, že tak ako uviedol už v podanom odpore, spolu so zmluvou o spotrebiteľskom úvere bola mu na podpis predložená aj zmluva k poisteniu schopnosti splácať úver. Zo zmluvnej dokumentácie však jasne vyplýva, že už samotná zmluva o úvere bola predformulovaná tak, že automaticky obsahovala poistenie schopnosti splácať úver. Zmluva o spotrebiteľskom úvere totiž priamo v bode 3. uvádzala ustanovenia týkajúce sa výšky poistného, dĺžky poistenia, splatnosti prvej splátky poistenia ako aj tej poslednej. Z predmetnej zmluvy o spotrebiteľskom úvere vyplýva, že spotrebiteľ nemal možnosť poistenie odmietnuť; bolo by preda neľogické, aby najprv uzatvoril poistnú zmluvu a až následne uzatvoril zmluvu o spotrebiteľskom úvere, kde údaje o poistnej zmluve boli veriteľom vložené, keď v skutočnosti k schváleniu úveru malo zo strany veriteľa dôjsť až dňa 6.3.2018, ako to vyplýva zo Žiadosti o poskytnutie spotrebiteľského úveru. Žalovaný poukázal na rozhodnutie súdu, kde súd skúmal poistenie schopnosti splácať úver a dospel k rovnakým záverom ako uvádza žalovaný (rozsudok Krajského súdu v Košiciach vydaný pod sp. zn. 5Co/86/2018 dňa 30.8.2018). Z dôvodov vyššie uvedených mala byť výška poistného zahrnutá aj do celkových nákladov spojených so spotrebiteľským úverom v zmysle § 2 písm. g/ zákona o spotrebiteľských úveroch. Predmetná skutočnosť má nemalý význam aj v otázke výpočtu ročnej percentuálnej miery nákladov, ktorá nielenže je v zmluve uvedená nesprávne vzhľadom na tam uvedené parametre (v zmluve 19,13 %, v skutočnosti podľa kalkulačky 19,97 %), ale na výpočet jej výšky bolo nutné vziať do úvahy aj údaje o poistení. V takom prípade pri výške splátky za úver 75,68 eura + výške splátky za poistenie 27,- eur, bola výška splátky celkom 102,68 eura. Celkové náklady tak v skutočnosti predstavovali sumu 6.160,80 eura a RPMN predstavovala 40,43 %, čo je v hrubom rozpore s ustanovením § 53 ods. 6 Občianskeho zákonníka v znení neskorších predpisov v spojení s § 1 a § 1a nariadenia vlády č. 87/1995 Z.z., čo spôsobuje neplatnosť odplaty a teda aj samotnej zmluvy o úvere. Zároveň je to dôkaz o nesprávnosti údajov uvedených v zmluve. Trval na tom, že výška RPMN tak ako je vyjadrená v zmluve nezodpovedá skutočnosti, o čom svedčí výpočet predložený ním zo stránky Ministerstva financií SR – Portál finančnej osvety a ochrany finančného spotrebiteľa MF SR, ktorý je súčasťou spisu; z uvedeného výpočtu, po zadaní potrebných vstupných údajov je zrejmé, že skutočná výška RPMN aj v prípade, ak by sa do celkových nákladov nerátalo poistenie, dosahuje 19,97 %, teda nie 19,13 % ako sa uviedlo v zmluve. Mal za to, že žalobkyňa v podanom odvolaní dezinterpretuje závery prijaté súdom prvej inštancie v napádanom rozsudku. Súd správne konštatoval neplatné zosplatnenie vzhľadom na to, že žalobkyňa nepreukázala, že došlo k vyhláseniu predčasnej splatnosti úveru, nakoľko žiadne takéto oznámenie z jej strany nebolo predložené. Do konania predložila len výzvu s upozornením, že k vyhláseniu predčasnej/okamžitej splatnosti môže dôjsť, avšak nepredložila žiaden dokument, ktorý by preukazoval samotné vyhlásenie predčasnej splatnosti, tzv. zosplatnenie úveru. Zároveň súd konštatoval neplatnosť zmluvy o úvere od počiatku, čo má za následok tú skutočnosť, že strany boli povinné vydať si len to čo si v skutočnosti plnili. Žalovaný teda mal vrátiť veriteľovi len istinu poskytnutého úveru, čo sa aj stalo. Ak samotná zmluva nebola platná, nemohlo ani platne dôjsť k zosplatneniu úveru a samotné zosplatnenie nebolo žalobkyňou preukázané. Žalovaný nesúhlasil s tvrdením žalobkyne, že súd neodôvodnil svoj záver o tom, že nedošlo k zosplatneniu úveru.

5. Ďalšie vyjadrenia neboli v odvolacom konaní podané.

6. Krajský súd v Košiciach ako súd odvolací (§ 34 CSP) na základe odvolania žalobkyne, ktoré bolo podané včas a oprávnenou osobou, proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné, preskúmal bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario) v rozsahu vyplývajúcom z § 379, § 380 ods. 1, 2 CSP a z hľadísk uplatnených odvolacích dôvodov napadnutý rozsudok a dospel k záveru, že odvolanie nie je dôvodné, uplatnené odvolacie dôvody v posudzovanej veci neboli preukázané a rozsudok je vecne správny, preto ho podľa § 387 ods. 1 CSP potvrdil.

7. Odvolateľka odvolaním napadla rozsudok súdu prvej inštancie len čo do zamietajúceho výroku II. a súvisiaci výrok III. o trovách konania. Výrok I. rozsudku, ktorým súd konanie v časti zastavil, nebol predmetom odvolacieho prieskumu a nadobudol právoplatnosť.

8. Odvolací súd po preskúmaní napadnutého rozsudku z hľadísk uplatnených odvolacích dôvodov a v rozsahu námietok žalobkyne vymedzených v podanom odvolaní dospel k záveru, že odvolanie nie je dôvodné a odvolacie dôvody neboli naplnené. Podľa názoru odvolacieho súdu súd prvej inštancie vykonal dokazovanie v rozsahu dostatočnom pre úplné zistenie skutkového stavu, z vykonaných dôkazov dospel k správnym skutkovým zisteniam, a keď aj zo zisteného skutkového stavu vyvodil čiastočne aj nesprávne právne závery, tieto v skutkových okolnostiach prípadu právne závery súdu o bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru neboli spôsobilé ovplyvniť. Okrem toho odvolací súd preskúmajúc procesný postup súdu prvej inštancie nezistil v procesnom postupe ani žiadnu tzv. inú vadu konania, ktorá by mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci.

9. V prvom rade sa odvolací súd nestotožňuje so závermi súdu prvej inštancie ohľadne absolútnej neplatnosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere, ku ktorému záveru dospel súd s poukazom na § 40 ods. 1 a § 40 ods. 3 Občianskeho zákonníka v spojení s § 9 ods. 1 zák. č. 129/2010 Z.z. odôvodniac, že zmluva nebola uzavretá platne nakoľko je v nej uvedené, že ju za žalobkyňu uzavrela na základe plnej moci - poverenia G. H., zamestnankyňa žalobkyne, pričom k zmluve nebola plná moc pripojená, nebol uvedený dátum udelenia plnomocenstva a ani zmluva neobsahovala žiaden odkaz na toto plnomocenstvo, čo, resp. ktoré skutočnosti podľa názoru súdu prvej inštancie, ktorý súd prevzal od žalovaného, by malo byť, resp. by mali byť nejakým spôsobom preukázané. Z dôvodu absencie oprávnenia na podpis predmetnej úverovej zmluvy na strane veriteľa súd konštatoval, že zmluva nebola uzavretá platne, resp. že nebola uzatvorená písomne, a preto je zmluva absolútne neplatným právnym úkonom. Súd prvej inštancie zastal názor, že absencia plnej moci na podpísanie zmluvy robí poisťnú zmluvu neplatnou.

10. Podľa § 40 ods. 1 Obč. zák., ak právny úkon nebol urobený vo forme, ktorú vyžaduje zákon alebo dohoda účastníkov, je neplatný.

11. Podľa § 40 ods. 3 Obč. zák., písomný právny úkon je platný, ak je podpísaný konajúcou osobou; ak právny úkon robia viaceré osoby, nemusia byť ich podpisy na tej istej listine, ibaže právny predpis ustanovuje inak. Podpis sa môže nahradiť mechanickými prostriedkami v prípadoch, keď je to obvyklé.

12. Podľa § 9 ods. 1 zák. č. 129/2010 Z.z., zmluva o spotrebiteľskom úvere musí mať písomnú formu. Každá zmluvná strana dostane najmenej jedno jej vyhotovenie v listinnej podobe alebo na inom trvanlivom médiu, ktoré je dostupné spotrebiteľovi. Zmluva o spotrebiteľskom úvere musí byť v záhlaví zreteľne označená názvom zmluvy, ktorý obsahuje slová "spotrebiteľský úver" v príslušnom gramatickom tvare.

13. Podľa § 20 ods. 1 Obč. zák., právne úkony právnickej osoby vo všetkých veciach robia tí, ktorí sú na to oprávnení zmluvou o zriadení právnickej osoby, zakladacou listinou alebo zákonom (štatutárne orgány).

14. Podľa § 20 ods. 2 Obč. zák., za právnickú osobu môžu robiť právne úkony aj iní jej pracovníci alebo členovia, pokiaľ je to určené vo vnútorných predpisoch právnickej osoby alebo je to vzhľadom na ich pracovné zaradenie obvyklé. Ak tieto osoby prekročia svoje oprávnenie, vznikajú práva a povinnosti právnickej osobe, len pokiaľ sa právny úkon týka predmetu činnosti právnickej osoby a len vtedy, ak ide o prekročenie, o ktorom druhý účastník nemohol vedieť.

15. Súd prvej inštancie otázku konania tretej osoby, zamestnankyne žalobkyne G. H., za žalobkyňu pri uzatváraní zmluvy nesprávne posudzoval podľa ustanovení § 40 ods. 1 a ods. 3 Obč. zák. v spojení s § 9 ods. 1 zák. č. 129/2010 Z.z. ako nedostatok písomnej formy zmluvy o spotrebiteľskom úvere a to v dôsledku absencie relevantného podpisu veriteľa/žalobkyne na písomnom vyhotovení zmluvy. Súdom podpísanie zmluvy za veriteľa/žalobkyňu zamestnankyňou G. H. na základe plnej moci, bez jej predloženia, vyhodnotil ako neplatné a zmluvu ako nepodpísanú a teda neplatnú. Súd si nekriticky osvojil tvrdenia, resp. námietky žalovaného namietajúceho, že k zmluve nebola pripojená plná moc pre zamestnankyňu G. H. konajúcu pri podpise zmluvy za žalobkyňu/veriteľa a nebola predložená ani spolu so žalobou. Súdom však opomenul zohľadniť vyššiecitované ust. § 20 ods. 2 veta prvá Obč. zák., v zmysle ktorého za právnickú osobu môžu robiť právne úkony aj iní jej pracovníci alebo členovia, pokiaľ je to určené vo vnútorných predpisoch právnickej osoby alebo je to vzhľadom na ich pracovné zaradenie obvyklé. Vôbec sa nezaoberal otázkou oprávnenosti konania (príslušných) zamestnancov za žalobkyňu pri uzatváraní zmlúv o spotrebiteľskom úvere, pričom je podľa názoru odvolacieho súdu z rozhodovacej

praxe všeobecných súdov pri rozhodovaní obdobných sporov s účasťou žalobkyne, všeobecne známou skutočnosťou, že za žalobkyňu návrhy zmlúv/zmluvy o spotrebiteľských úveroch nepodpisujú štatutárni zástupcovia, ale tretie osoby – zamestnanci žalobkyne, bez toho aby osobitne predkladali plnú moc na takéto konanie. Žalovaný sa nevyjadril a nevysvetlil dôvody, pre ktoré pri uzatváraní zmluvy o poskytnutí spotrebiteľského úveru, hoc ako vysokoškolsky vzdelaná osoba, nenamietal a nežiadal od osoby G. H., s ktorou zmluvu dohodoval a ktorá bola v zmluve označená ako „zamestnanec“ veriteľa, predloženie plnej moci, ale za nedostatok túto skutočnosť mal až keď žalobkyňa titulom tejto zmluvy si voči nemu uplatnila nároky z nej. Odvolací súd zastáva názor v tejto súvislosti, že vzhľadom na bežnú prax konania zamestnancov za nebankové subjekty pri uzatváraní úverových zmlúv v súlade s § 20 ods. 2 Obč. zák., akceptovanú aj súdnou praxou, išlo o účelovú a neopodstatnenú námietku žalovaného, ktorú súd prvej inštancie nesprávne vyhodnotil a dospel k nesprávnemu záveru o absolútnej neplatnosti zmluvy. Je zrejmé, že v zmluve za veriteľa/žalobkyňu konajúca označená osoba, G. H., konala pri uzatváraní zmluvy ako pracovníčka žalobkyne. Záver súdu prvej inštancie, že spotrebiteľská zmluva je absolútne neplatným právnym úkonom, je nesprávny.

16. Napriek záveru o neplatne uzavretej zmluve sa však súd prvej inštancie zaoberal a posúdil aj ďalšie z hľadiska uplatneného nároku rozhodné skutočnosti. V odseku 40. odôvodnenia rozsudku súd uzavrel, že žalobkyňa nespĺnila hmotnoprávnu podmienku zosplatnenia úveru, a to nepreukázala, že žalovanému bol doručený dokument, ktorý preukazuje, že úver bol zosplatnený. T.z., že žalobkyňa nepreukázala, že uplatnila vo vzťahu k žalovanému postup podľa § 565 Občianskeho zákonníka

17. Podľa § 53 ods. 9 Obč. zák., ak ide o plnenie zo spotrebiteľskej zmluvy, ktoré sa má vykonať v splátkach, môže dodávateľ uplatniť právo podľa § 565 najskôr po uplynutí troch mesiacov od omeškania so zaplatením splátky a keď súčasne upozornil spotrebiteľa v lehote nie kratšej ako 15 dní na uplatnenie tohto práva.

18. Podľa § 565 Obč. zák., ak ide o plnenie v splátkach, môže veriteľ žiadať o zaplatenie celej pohľadávky pre nesplnenie niektorej splátky, len ak to bolo dohodnuté alebo v rozhodnutí určené. Toto právo však môže veriteľ použiť najneskôr do splatnosti najbližšie nasledujúcej splátky.

19. Je potrebné súhlasiť so súdom prvej inštancie, že list zo 14.10.2018 vyhotovený žalobkyňou, aj keď je označený ako „Oznámenie o zosplatnení“, podľa obsahu je upozornením veriteľa/žalobkyne na omeškanie dlžníka/žalovaného s úhradou splátok (č. 5, 6 a 7) spolu vo výške 308,04 eura, s tým že išlo o omeškanie v trvaní 74 dní pri najstaršej splatnej splátke. Predložením tohto listu teda žalobkyňa preukázala splnenie povinnosti veriteľa podľa § 53 ods. 9 Obč. zákonníka na to, aby po uplynutí troch mesiacov od omeškania dlžníka so zaplatením splátky mohla uplatniť proti dlžníkovi právo podľa § 565 Obč. zák., žiadať o zaplatenie celej pohľadávky pre nesplnenie omeškanej splátky. Žalobkyňa však v konaní nepreukázala, že po upozornení dlžníka/žalovaného listom zo 14.10.2018 vyhotoveným v súlade s § 53 ods. 9 Obč. zák. na možnosť postupu podľa § 565 Obč. zák., t.z. na možnosť žiadať pre nezaplatenie splatnej splátky zaplatenie celej pohľadávky, skutočne žalovaného postupom podľa § 565 Obč. zák. požiadala o zaplatenie celého dlhu/pohľadávky a teda uplatnila právo podľa § 565 Obč. zák. Listom žalobkyne zo 14.10.2018 nedošlo k uplatneniu práva veriteľa podľa § 565 dlžníka a požiadavke veriteľa o zaplatenie celej pohľadávky pre nezaplatenie splatnej splátky. Záver súdu prvej inštancie je správny a odvolacia námietka žalobkyne je neopodstatnená.

20. V ďalšom odvolateľka namietala voči záveru súdu o potrebnosti do celkovej výšky nákladov spotrebiteľa spojených so spotrebiteľským úverom zahrnúť aj splátky poistenia úveru, ktorá skutočnosť má vplyv na výšku ročnej percentuálnej miery nákladov (RPMN) zmluvy. Súd nemal poistenie schopnosti splácať úver za dobrovoľne uzavreté. Odvolateľka dôvodila v odvolaní, že poistné nie je súčasťou celkových nákladov spojených s úverom, pretože poistenie bolo dobrovoľné a nebolo podmienkou poskytnutia úver.

21. Pokiaľ ide o otázku dobrovoľnosti, resp. nedobrovoľnosti poistenia, pri posúdení ktorej súd prvej inštancie dospel k záveru o nedobrovoľnom poistení schopnosti splácať úver a teda o potrebe zahrnúť do výpočtu RPMN aj mesačnú splátku náhrady poistného (27 eur), odvolací súd má za to, že súd prvej inštancie túto otázku posúdil správne a odvolacie námietky žalobkyne nie sú opodstatnené. Do celkovej výšky nákladov spotrebiteľa/žalovaného mali byť zahrnuté aj splátky poistenia úveru. Podľa explicitnej úpravy v § 2 písm. g.) zák. č. 129/2010 Z.z. v znení účinnom v čase uzavretia zmluvy o spotrebiteľskom

úvere, sa poistné do celkových nákladov spojených s úverom, ktorých ročným vyjadrením je RPMN, zahrnie len za predpokladu, že spotrebiteľ musí navyše uzavrieť zmluvu o poskytnutí takejto doplnkovej služby, aby získal spotrebiteľský úver, alebo aby ho získal za ponúkaných podmienok.

22. Bolo teda dôležité skúmať otázku dobrovoľnosti uzavretia tejto poistnej zmluvy. Okolnosť preukázania dobrovoľnosti pristúpenia spotrebiteľa na doplnkovú službu, a to nielen z hľadiska vo formulárovej zmluve deklarovaných dojednaní, ale predovšetkým v materiálnom ponímaní, v spore zo spotrebiteľskej úverovej zmluvy zaťažuje dodávateľa (princíp "v pochybnostiach v prospech spotrebiteľa). V tejto pozícii musí dodávateľ tvrdiť a preukázať skutočnosti odôvodňujúce záver, že spotrebiteľ mal za rovnakých podmienok reálne na výber aj alternatívu, úver bez doplnkovej služby, a že práve v takejto konštelácii k uzavretiu zmluvy upravujúcej druhú (inú) z alternatív pristúpil. To nevyhnutne predpokladá objektivizáciu tej skutočnosti, že spotrebiteľ bol o týchto, z pohľadu úverových podmienok rovnocenných alternatívach náležite informovaný, a to spôsobom, ktorý pri predpoklade priemerných rozumových schopností spotrebiteľa nepripúšťa vážnejšie pochybnosti o prítomnosti jeho skutočnej vôle pri podpise formulárovej zmluvy aj v tejto jej časti. Náhľad preceňujúci význam v zmluve prejavenej vôle, či vyhlásenia spotrebiteľa - o dobrovoľnosti pristúpenia na poistenie nevynímajúc, opomína samotnú podstatu spotrebiteľskej ochrany, spočívajúcu na premise, že spotrebiteľovi nečestné (nevýhodné) podmienky predovšetkým nemožno predkladať a pokiaľ tak dodávateľ urobí, koná nepoctivo a musí byť uzrozumený s tým, že na takéto neprijateľné podmienky súd neprihliadne bez ohľadu na to, či a do akej miery sa spotrebiteľ tou - ktorou podmienkou zaoberal (porovnaj rozsudok Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 6CoCsp/11/2021).

23. V zmysle vyššie uvedeného bola žalobkyňa povinná tvrdiť skutočnosti a argumentovať, že žalovaný ako spotrebiteľ mal za rovnakých podmienok reálne na výber zvoliť si jednu z dvoch alternatív – úver s poistením alebo úver bez poistenia. Žalobkyňa v odvolaní poukazovala na to, že žalovaný 28.2.2018 podpísal prihlášku do poistenia schopnosti splácať úver, z textu ktorej vyplýva, že poskytovateľ úveru nevyžaduje poistenie ako podmienku uzavretia zmluvy o úvere a poskytnutia úveru, že žalovaný pristúpil do poistenia založeného rámcovou zmluvou dobrovoľne a kedykoľvek mohol požiadať o jeho zrušenie. Pokiaľ ide o prihlášku do poistenia, je pravdou, že tak ako to uviedla žalobkyňa v odvolaní, žalovaný podpísal prihlášku (predloženú a vopred pripravenú žalobkyňou), prihláška obsahuje vyhlásenie žalobkyne ako poistníka, že pristúpenie do poistenia na základe podpísania prihlášky nie je podmienkou uzavretia zmluvy o úvere, obsahuje vopred naformulované prehlásenie žalovaného ako poisteného, že súhlasí s tým, že PROFI CREDIT Slovakia, s.r.o. ako poistník uzatvoril s poisťovateľmi (MetLife Europe d.a.c. a MetLife Europe Insurance d.a.c.) na základe rámcovej poistnej zmluvy v jeho prospech poistenie, avšak je zjavné, že týmto spôsobom žalovanému nebol úplne rovnocenne s predloženým variantom uzavretia, resp. pristúpenia k poisteniu schopnosti splácať úver predložený aj variant výslovne mu umožňujúci odmietnuť poistenie. Nebola mu teda reálne predložená možnosť voľby, možnosť zvoliť si variant „nepoistenia“. Žalovaný si mohol zvoliť len medzi podpísaním žalobkyňou mu predloženej prihlášky do poistenia alebo jej nepodpísaním, nemal reálne možnosť „odmietnuť poistenie“, žalobkyňa ako dodávateľ mu takú možnosť voľby nedala. Možnosť takejto voľby nebola žalovanému predostretá ani v ďalšom žalobkyňou vopred pripravenom formulári Žiadosť o poskytnutie spotrebiteľského úveru. Tak žiadosť o poskytnutie spotrebiteľského úveru ako i prihláška do poistenia, ale i zmluva o spotrebiteľskom úvere a dodatok k zmluve o spotrebiteľskom úvere (ktorého predmetom bola úprava niektorých vzájomných vzťahov žalobkyne a žalovaného súvisiacich s pristúpením žalovaného k poisteniu), všetky dokumenty vopred pripravené a naformulované žalobkyňou boli žalovanému predložené a ním podpísané v jeden a ten istý deň 28.2.2018, čo vzbudzuje vážne pochybnosti, aj napriek opakovaným prehláseniam žalobkyne (v zmluve a v prihláške do poistenia) o dobrovoľnosti poistenia schopnosti splácať úver o akejkoľvek možnosti žalovaného odmietnuť poistenie (schopnosti splácať úver). Odvolací súd má za to, že závery súdu prvej inštancie, ktorý za zistených okolností vyhodnotil poistenie schopnosti splácať úver ako povinné a teda zvyšujúce náklady spotrebiteľa spojené s poskytnutím úveru, sú správne a argumentácia žalobkyne ich nevyvracia. Z daného dôvodu poistné malo byť započítané do výpočtu výšky RPMN, čo pri výške úveru 3.000,- eur a jeho splatnosti v 60 mesačných splátkach po 75,68 eura a náhradami poistného po 27,- eur v konečnom dôsledku znamená, že celková suma, ktorú mal žalovaný uhradiť žalobcovi (náklady žalovaného spojené s úverom) nepredstavovala 4.540,80 eura, ale 6.160,80 eura a RPMN dosiahlo výšku 40,43 %. Už samotná skutočnosť, že pri výpočte RPMN žalobkyňa nezahrnula náhrady poistných plnení do celkových nákladov úveru, má za následok nesprávnosť RPMN. Z uvedeného dôvodu je potrebné úver považovať za bezúročný a bezpoplatkový v zmysle § 11 ods. 1 písm. d/ zák. č. 129/2010 Z. z. v znení účinnom v čase uzavretia zmluvy.

24. Je teda nesporné, že vyhodnotiac úver poskytnutý vo výške 3.000,- eur za úver bezúročný a bez poplatkov, zohľadniac už žalovaným zaplatenú sumu 3.211,20 eura, ja žalobkyňou uplatnený nárok nedôvodný a správne preto súd žalobu ako nedôvodnú zamietol. Na základe všetkých vyššie uvedených dôvodov, vyhodnotiac odvolacie dôvody ako neopodstatnené, odvolací súd v zmysle § 387 ods. 1 CSP rozsudok ako vecne správny v jeho odvolaní napadnutom zamietavom výroku ako i v závislom výroku o trovách konania, potvrdil.

25. Podľa § 396 ods. 1 CSP priznal odvolací súd podľa § 5255 ods. 1 CSP v odvolacom konaní plne úspešnému žalovanému nárok na náhradu 100 % trov odvolacieho konania voči žalobkyňi, ktorá v odvolacom konaní úspech nemala.

26. Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Košiciach pomerom hlasov 3:0 (§ 393 ods. 2 posledná veta CSP).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 1,2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP). Dovolanie môže podať intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 (§ 425 CSP).

Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo ak do konania vstúpil (§ 426 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plyní znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 1,2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).